

Neformālo aprūpētāju loma un kompetences atbalsta sniegšanā personām ar invaliditāti

ES atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijas 3.1.2.4.i.
«Sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sinerģiska attīstība
cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem drošumspējas veicināšanai»

projekts

«RAITI: Rehabilitācija. Atbalsts. Iekļaušana. Tālākizglītība.»

Neformālais aprūpētājs

Persona, kura

- rūpējas

- sniedz atbalstu

- aprūpē

personu ar funkcionēšanas traucējumiem

! Aprūpes pamats - radniecība, draudzības saites vai uz vienošanās pamata

Neformālā aprūpētāja portrets

S ākotnējais jomas izpētes ziņojums

Izpētes
valstis

Somijas Republika

Zviedrijas Karaliste

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas
Apvienotā Karaliste

Norvēģijas Karaliste

Vācijas Federatīvā Republika

Lietuvas Republika

Latvijas Republika

APTUVENI 80% NO ŠĪS APRŪPES SNIEDZ LAULĀTIE, RADINIEKI UN DRAUGI.

Identificētās NA vajadzības

- Saņemt padomus un konsultācijas par personas ar FT aprūpi mājās
- Saņemt regulāru profesionālu atbalstu
- Apmācības par **pirmās palīdzības** sniegšanu
- Informācija par aprūpējamajam pieejamiem sociālās, veselības aprūpes pakalpojumiem
- Veicināt pašvaldības, valsts vai nevalstiskā sektora iesaisti atpūtas aktivitāšu NA organizēšanā
- Nodrošināt pasākumus, kuros NA ir iespēja dalīties ar savām sajūtām, savā pieredzē ar citiem NA
- Saņemt profesionālu **psiholoģisku atbalstu**
- Organizēt **biedrības vai citas apvienības** interešu pārstāvībai valsts līmenī
- Nodrošināt lielāku **finansiālo atbalstu**/ veicināt finansiālo neatkarību
- Nodrošināt **elastīgākus darba apstākļus** NA saistībā ar aprūpes pienākumu pildīšanu Nostiprināt NA tiesības valsts līmenī
- Nodrošināt NA **sociālo aizsardzību**, saistībā ar darba tirgu politiku
- Mazināt vientulības un izolētības sajūtu

- Atelpas brīža pakalpojums NA
- Ikgadējās NA dienas
- NA statusa tiesiska atzīšana
- Pieredzes apmaiņas pasākumi
- Praktisko mācību nodrošināšana
- Tālruņa līnijas (*hotline*) konsultāciju iespējas
- Valsts garantēts apmaksāts ikgadējs atvaļinājums
- Preventīvas programmas NA fiziskās un psihiskās veselības uzturēšanai
- Valsts apmaksātas veselības pārbaudes
- Sociālās garantijas NA

RAITI: Rehabilitācija. Atbalsts. Iekļaušana. Tālākizglītība. Kompetenču attīstības centra izveide

- Kompetenču attīstības programmas (moduļu) izstrāde un aprobācijas izmēģinājuma projektā
 - Atbalsta saņēmēji:
 - personas ar visplašāko funkcionālo traucējumu loku
 - šo personu ģimenes locekļi
 - profesionāļi
- sociālās nozares, izglītības nozares un citi speciālisti, kuri ikdienā rūpējās, nodarbojas vai izglīto personas ar funkcionāliem traucējumiem

2022 ————— 2025

Metodikas un kompetenču attīstības programmas (moduļu) saturs

Medicīna un
aprūpe

Saskarsme

Sadzīve, vide
un ergonomika

Pienākumi un
tiesības

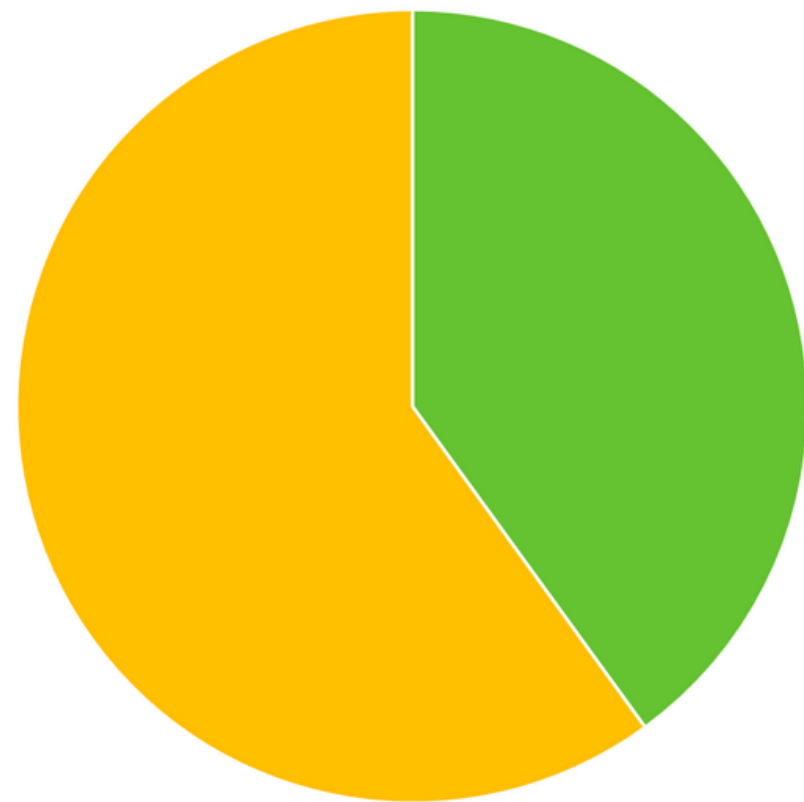

Pašaprūpe

Metodikas un kompetenču attīstības programmas (moduļu) saturs

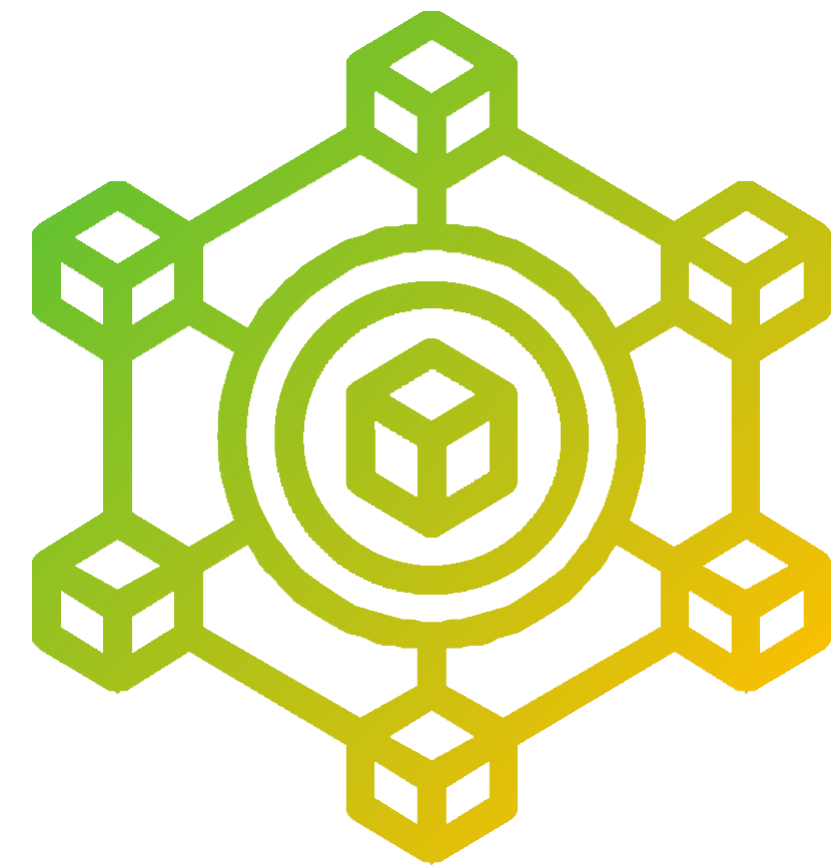

40% TEORIJA

60% PRAKSE

A MODUĻI

B MODUĻI

Metodikas un kompetenču attīstības programmas (moduļu) saturs

Medicīna un aprūpe

- A - Medicīna un aprūpe
- B - Aprūpējamā ar KFT aprūpe
- B - Aprūpējamā ar GRT aprūpe
- B - Aprūpējamā ar CitiFT aprūpe

Sadzīve, vide un ergonomika

- A - Sadzīve, vide un ergonomika
- B - Sadzīve, vide un ergonomika personām ar KFT
- B - Sadzīve, vide un ergonomika personām ar RFT
- B - Sadzīve, vide un ergonomika personām ar DFT
- B - Sadzīve, vide un ergonomika personām ar GRT
- B - Sadzīve, vide un ergonomika personām ar CitiFT

Saskarsme

- A - Saskarsme
- B - Saskarsme ar aprūpējamo ar DFT
- B - Saskarsme ar aprūpējamo ar RFT
- B - Saskarsme ar aprūpējamo ar GRT

Tiesības un pienākumi

- A - Tiesības un pienākumi
- B - Aprūpējamā ar GRT tiesību aizstāvība

Aprūpētāja pašaprūpe

- A - Aprūpētāja pašaprūpe

Apzīmējumi

- A - A modulis
- B - B modulis
- KFT - Kustību funkciju traucējumi
- RFT - Redzes funkciju traucējumi
- DFT - Dzirdes funkciju traucējumi
- GRT - Garīga rakstura traucējumi
- CitiFT - Citi funkciju traucējumi

Metodikas un kompetenču attīstības programmas (moduļu) saturs

Medicīna un aprūpe

Organizēt un realizēt aprūpes procesu atbilstoši aprūpējamā funkcionālo traucējumu (FT) specifikai un veselības aprūpes vajadzībām, nodrošinot aprūpējamā patstāvību un neatkarību veselīga un aktīva dzīvesveida realizācijā.

Saskarsme

Sekot savai un aprūpējamā psihoemocionālajai labbūtībai un sniegt aprūpējamajam nepieciešamo psihosociālo atbalstu.

Metodikas un kompetenču attīstības programmas (moduļu) saturs

Sadzīve, vide un ergonomika

Asistēt aprūpējamo ikdienas aktivitāšu plānošanā un organizēšanā iespējami neatkarīgā ikdienas aktivitāšu veikšanā, nodrošinot aprūpes procesa efektivitāti un traumu vai veselības traucējumu gūšanas risku mazināšanu un sekmējot neformālā aprūpētāja spējas lietot ergonomikas principus.

Metodikas un kompetenču attīstības programmas (moduļu) saturs

Tiesības un pienākumi

Realizēt savas tiesības uz atbalstu aprūpes pienākumu veikšanā un spējas atbalstīt aprūpējamo viņa tiesību realizēšanā un aizstāvībā.

Pašaprūpe

Sekot savai psihoemocionālai labbūtībai un savlaicīgi nodrošināt sev nepieciešamo psihosociālo atbalstu un slimību profilaksi.

Metodikas un kompetenču attīstības programmas (moduļu) īstenošana

Mācību
programmas
un metodikas
izstrāde

SIVA
speciālistu
mācības

Neformālo
aprūpētāju mācības
atbilstoši moduļiem

2023
rudens >>>>>>>>>>

Kontakti

ILZE LOČMELE
Galvenā metodiķe

26380589

Ilze.Locmele@siva.gov.lv

LIENA PĒTERS ONE
Projekta metodiķe

22328958

Liena.Petersone@siva.gov.lv

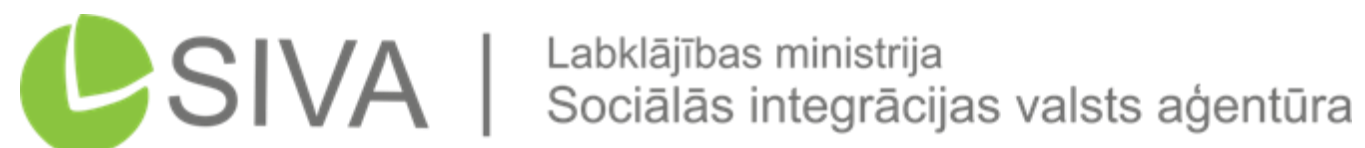
AGNESE ROMANOVA
Projekta mentore

27064068

Agnese.Romanova@siva.gov.lv

www.siva.gov.lv

SIVA
[@SIVA_gov_lv](https://twitter.com/SIVA_gov_lv)

SIVA
Sociālās integrācijas valsts
aģentūra

Sociālās integrācijas valsts aģentūra
[@SIVAvideo](https://www.youtube.com/@SIVAvideo)

